

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра теорії і практики журналістики**

Затверджено

На засіданні кафедри теорії і практики
журналістики
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №2 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри –
проф. Михайло ПРИСЯЖНИЙ

Силабус з навчальної дисципліни

**«Медіабезпека»,
що викладається в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЖУРНАЛІСТИКА»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика**

СИЛАБУС КУРСУ
«Медіабезпека»
2022-2023 навчального року

Назва курсу	«Медіабезпека»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра теорії і практики журналістики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Войтович Наталія Олегівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри теорії і практики журналістики
Контактна інформація викладачів	https://orcid.org/0000-0001-9466-0787 , https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=f_fKkbAAAAAJ , nataliya.voytovych@lnu.edu.ua , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 202
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються в онлайн режимі у день проведення лекцій/практичних занять або інший узгоджений зі студентами день, а також за попередньою домовленістю на кафедрі.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/course/mediabezpeka
Інформація про курс	Навчальний курс «Медіабезпека» – це нормативна навчальна дисципліна для студентів-магістрів 1 року навчання. Реалізація завдань курсу відбувається поєднанням теоретичного і практичного матеріалу і спрямована на здобуття практичних навичок для покращення роботи майбутніх журналістів.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Медіабезпека» є курсом, що входить до фундаментальних фахових дисциплін і покликаний забезпечити основні навички в інформаційні та цифровій безпеці журналістів, а також подбати про психологічне та фізичне здоров'я. Завданням навчального курсу є освоєння студентом комплексу знань з психології сприйняття інформації, медіаграмотності та критичного мислення.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Медіабезпека» є освоєння студентом комплексу знань для ефективної професійної діяльності, вмілої роботи у мирний час та в екстремальних умовах, а також забезпечення захисту фізичного та психологічного здоров'я у воєнний час.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника. К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с. 2. Головка О. М. Медіабезпека людини: засади інформаційно-правової політики: Монографія – Київ: Видавничий дім «АртЕк». 2019. 168 с.. 3. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. К.: «Компанія ВАІТЕ», 2016. 118 с. Доступно з : https://www.osce.org/files/f/documents/9/3/254531.pdf 4. Посібник з безпеки для журналістів. Посібник для репортерів у небезпечних зонах. К.: НСЖУ, 2022. 151 с. Доступно з : https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381168 5. Посібник з верифікації [Електронний ресурс] / Доступно з : https://www.aup.com.ua/book042/ 6. A Guide to Mobile Phones – A short guide, for activists, to using mobile phones safely and securely [Електронний ресурс] / Доступно з : https://www.bbva.com/en/guide-using-cell-phone-safely/ 7. A Guide to Mobile Security for Citizen Journalists [Електронний ресурс] / Доступно з : http://docplayer.net/14097175-A-guide-to-mobile-security-for-citizen-journalists.html 8. On Locational Privacy, and How to Avoid Losing it Forever [Електронний ресурс] / Доступно з : https://www.eff.org/wp/locational-privacy 9. Security in-a-box(tools and tactics for your [Електронний ресурс] / Доступно з : digital security), https://securityinabox.org/ <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медіабезпека: як не стати жертвою дезінформації та фейків? [Електронний ресурс] / Доступно з: https://trkmart.tv/mediabezpeka-yak-ne-staty-zhertvoyu-dezinformatsiyi-ta-feykiv/ 2. Потятиник Б. Інтернет-журналістика : межі професії [Електронний ресурс] / Борис Володимирович Потятиник / Доступно з : http://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/internet-zhurnalistyka-mezhi-profesiyi.html 3. Решетуа Т. Проблема формування базових компетентностей майбутнього журналіста в процесі вивчення дисципліни «Медіабезпека» / Тетяна Решетуа / Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2017. Випуск 42. С. 69–74 4. Романюк А. Інформаційні вкиди російсько-української війни. К.: НотаСнота, 2022. 39 с. 5. Як, коли, де працює діалог. К., 2019. 52 с.
<p>Тривалість курсу</p>	<p>Курс складається з 120 год.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>16 год. лекційних занять, 32 год. семінарських занять та 72 год. самостійної роботи.</p>

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Унаслідок вивчення дисципліни студент повинен: знати: основні засади безпеки журналіста під час роботи в умовах конфлікту; особливості інформаційної та цифрової безпеки; правила спілкування у конфліктній ситуації; основні правила верифікації інформації. вміти: верифікувати інформацію; застосовувати стандарти та практики конфліктно-чуттєвої журналістики; створювати безпечне цифрове середовище для збереження інформації та написання матеріалів; оцінювати фізичні та психологічні ризики у своїй роботі.</p> <p>Завдання дисципліни передбачають формування загальних та фахових компетентностей спеціальності: ЗК 01. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. ЗК 05. Здатність професійно використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 06. Здатність бути критичним та самокритичним. СК 01. Здатність створювати інформаційний чи аналітичний матеріал для медіа в контексті інформаційної безпеки. СК 05. Володіння поглибленими знаннями з медіабезпеки, уміння використовувати їх у професійній та соціальній діяльності.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ навчання: ПРН 05. Системно і критично аналізувати текст і контекст сучасних українських медіа. ПРН 06. Приймати обґрунтовані рішення у складних комунікативних ситуаціях, вирішуючи професійні завдання. ПРН 8. Розпізнавати/спростовувати фейково-маніпулятивні наративи в умовах гібридної війни, готувати аналітичні матеріали. ПРН 11. Здійснювати комунікацію з колегами, планувати та виконувати самостійну і командну роботу. ПРН 12. Здійснювати управління проектами, зокрема медіапроектами, що потребують певних стратегічних підходів та навичок soft skills. ПРН 13. Аналізувати та узагальнювати національні та світові медіатенденції в умовах нових викликів. ПРН 14. Дотримуватися принципів і правил медіабезпеки, використовувати їх у журналістській практиці</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>медіабезпека, цифровабезпека, верифікація, оцінка ризиків.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очно-дистанційний для ефективного навчального процесу.</p>
<p>Теми</p>	<p>Змістовий модуль 1. «Інформаційна та цифрова безпека журналіста» 1. Дезінформація та пропаганда в інфопросторі 2. Побудова процесу верифікації інформації 3. Загальні питання цифрової безпеки 4. Робота з мобільними пристроями</p> <p>Змістовий модуль 2. «Оцінка фізичних та психологічних ризиків у роботі журналістів» 5. Безпека під час відрядження. 6. Оцінка ризиків під час виконання редакційного завдання 7. Журналіст у зоні бойових дій. 8. Допомога після фізичних та психологічних травм.</p>

	<p style="text-align: center;">Теми практичних занять</p> <p>Змістовий модуль 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фейки та дезінформація у роботі журналістів 2. Формування наративів з допомогою медіаконтенту 3. Верифікація та фактчекінг у соціальних мережах 4. Перевірка зображень та відео 5. Робота на ПК (місця загального користування, офіс, дім) 6. Інтернет та поштові сервіси 7. Робота із соціальними мережами 8. Безпека персональних даних та гаджети <p>Змістовий модуль 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Житло, переїзди, комунікація 2. Контрольний список: сумка репортера 3. Поведінка журналіста у разі затримання (позбавлення волі) 4. Робота у надзвичайних ситуаціях 5. Обережність під час роботи у зоні бойових дій. 6. Фізична та цифрова безпека обладнання. 7. Надання фізичної допомоги у надзвичайних ситуаціях. 8. Формування діалогу з особами, що пережили стрес.
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру у вигляді тестів
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з журналістикознавчих дисциплін, критичного мислення, медіаграмотності та інтернет-комунікації.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, практичні, консультування, дискусії, презентація робіт
Необхідне обладнання	У межах вивчення курсу є необхідність використання технічних засобів навчання (комп'ютера, інтернет-мережі тощо)
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Навчальна дисципліна «Медіабезпека» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи контролю знань студентів.</p> <p>Форми поточного контролю: оцінювання усних виступів студентів на практичних заняттях (за участь в обговоренні теми студент може отримати до 2 балів на кожному семінарському занятті); оцінювання індивідуальних завдань (комплексне оцінювання самостійної роботи – 18 балів: у першому змістовому модулі – 9 балів (написання есе «Формування наративів про ВПО та біженців»), у другому змістовому модулі – 9 балів (розробка карти ризиків під час виконання редакційного завдання (завдання на вибір).</p> <p>Екзаменаційний тест – 50 балів</p> <p>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	<p>Що таке медіабезпека?</p> <p>Які основні правила цифрової безпеки ви знаєте?</p> <p>Дайте визначення фейку.</p>

	<p>Що таке дезінформація? У чому небезпека пропаганди? Як проводити верифікацію інформації? Що таке фактчекінг? Які основні правила створення паролів? Що таке наратив? Як перевірити відео/зображення? Які основні правила роботи на ПК у місцях загального користування ви знаєте? Як оцінити ризики перед виконанням редакційного завдання? Як скласти контрольний список? Які правила поведінки під час роботи у зоні бойових дій? Що потрібно робити журналісту у разі затримання (позбавлення волі) Які існують вимоги до формування діалогу з особами, що пережили стрес</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу може бути надано по завершенню курсу.</p>